DO ŠKOLY PO VLASTNÝCH – Základná škola Petra Jilemnického (Trojka) a Základná škola ALMA, Zvolen

Záverečná správa

Mapovanie, mapa kritických bodov a návrh možných opatrení

7. október 2026

Vypracovala: Mgr. Nikola Benková, PhD.

Projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia (LIFE18 IPE/SK/000010) podporila Európska únia v rámci programu LIFE.

Vyjadrené názory a stanoviská sú výlučne názormi autora/autorky/autorov a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo CINEA. Európska únia ani orgán poskytujúci grant za ne nenesú zodpovednosť.

Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov štátneho rozpočtu SR prostredníctvom Ministerstva životného prostredia SR.

Úvod

Aktivita „Do školy po vlastných“ bola v roku 2026 realizovaná v meste Zvolen, a to vo dvoch základných školách nachádzajúcich sa na ulici Petra Jilemnického – Základná škola Petra Jilemnického (Trojka) a Základná škola ALMA. Aktivita bola realizovaná v súvislosti s identifikáciou rizikových bodov, ktoré žiakom bránia v bezpečnom dochádzaní do školy udržateľnou formou dopravy, t. j. pešo, verejnou dopravou alebo na bicykli.

Dopravná situácia pred oboma základnými školami je najmenej priaznivá najmä v čase rannej špičky, kedy sa pred školami pravidelne tvoria dlhé kolóny, počas ktorých autá zastavujú tesne pred priechodom pre chodcov v jednosmernej ulici P. Jilemnického (pred „T“ križovatkou), často na voľnobehu, čím dochádza ku kumulatívnemu nárastu množstva znečisťujúcich látok. Nepriaznivú situáciu možno pozorovať aj na ulici Študentskej.

Oproti základným školám je situovaný Vysokoškolský študentský domov Ľudovíta Štúra, čo sa podieľa na zintenzívňovaní dopravnej situácie v čase rannej aj poobednej špičky. V blízkosti sa nachádza Technická univerzita vo Zvolene, Národné lesnícke centrum ale aj autobusová a železničná stanica. Najviac vyťaženou ulicou okolia škôl je ulica Petra Jilemnického, značne vyťažené sú však aj ulica Študentská a ulica Štefana Moyzesa (Obr. 1).

Obr. 1: *ZŠ Trojka a ZŠ ALMA vo Zvolene.*

Mapovanie

Pre naplnenie cieľov tejto aktivity bola dôležitá realizácia viacerých stretnutí. Dňa **19. februára 2026** sme na pôde Mestského úradu vo Zvolene rokovali s viceprimátorom mesta, p. Zdút-Šťastným ohľadom najlepšieho riešenia dopravnej a logistickej situácie v okolí dvoch základných škôl. Čiastkové riešenia už zo strany mesta prišli, a to v podobe zjednosmernenia Jilemnického ulice či vytvorenia záchytného ostrovčeka pred školou. Problémom však ostáva nerešpektovanie pravidiel dopravných značiek a pravidiel cestnej premávky (cúvanie v jednosmerke – nebezpečné situácie – ohrozovanie detí), a to aj napriek kamerovému systému či rannej prítomnosti príslušníka polície. Spoločne sme diskutovali o potenciálnych návrhoch upokojenia dopravy:

- ✓ odklonenie dopravy na vedľajšiu ulicu, ktorá je širšia a obojsmerná (ulica Janka Kráľa)
- ✓ využiť ulicu Ľudovíta Štúra, vytvoriť pár záchytných „kiss & ride“ parkovacích miest, avšak s vyhradeným časom na zastavenie (7:00 – 8:00),
- ✓ navrhnúť rodičom „zážitkovú cestu“ do školy so svojimi deťmi, aby si dané situácie odžili spolu, pešo, na bicykli.

Ďalšie stretnutie sa uskutočnilo dňa **25. marca 2026** už aj za prítomnosti oboch zástupcov základných škôl. Diskutované boli najlepšie možné návrhy, ktoré by pomohli upokojiť a zefektívniť dopravu v okolí škôl (napr. vytvorenie ďalších záchytných ostrovčekov na rýchle zastavenie a vyloženie detí z áut či doplnenie priechodu pre chodcov na potrebných miestach).

Okrem terénneho prieskumu, žiaci oboch škôl mohli vyplniť **online dotazník** prostredníctvom aplikácie edupage. Pýtali sme sa na ich spôsob prepravy do školy, bezpečnosť priestoru okolia školy a podmienky umožňujúce dochádzanie do školy pešo, na bicykli či verejnou dopravou. Mnohé odpovede nám pomohli aj pri navrhovaní vhodných opatrení. Z odpovedí vyplynuli nasledovné závery[1]:

- najčastejšie sa do školy presúvajú autom (ZŠ Trojka) a verejnou dopravou (ZŠ ALMA);
- napriek tomu majú záujem dochádzať do školy pešo aj na bicykli;
- medzi hlavné dôvody, prečo nechodia do školy neautomobilovou dopravou, patrí okrem veľkej vzdialenosti bydliska od školy napr. aj zhoršená dostupnosť verejnej dopravy, chýbajúce chodníky, chýbajúce cyklotrasy alebo nebezpečné miesta v okolí školy – ranné zápchy pri škole, neprehľadná organizácia dopravy, nevyhovujúci stav chodníkov a pod.;

Želaný spôsob dochádzania žiakov ZŠ ALMA do školy znázorňuje Obr. 2.

Prekážky, ktoré žiaci ZŠ Trojka považujú za brániace pri dochádzaní do školy neautomobilovou dopravou znázorňuje Obr. 3.

[1] Vyhodnotenie dotazníka v samostatnom dokumente.

Žiaci sa v bezprostrednom okolí škôl necítia bezpečne, a to najmä z dôvodu veľkého množstva áut pred vstupom do škôl či kvôli nevhodne situovaným a neprehľadným priechodom pre chodcov.

Obr. 2: *Želaný spôsob dopravy do školy žiakov ZŠ ALMA.*

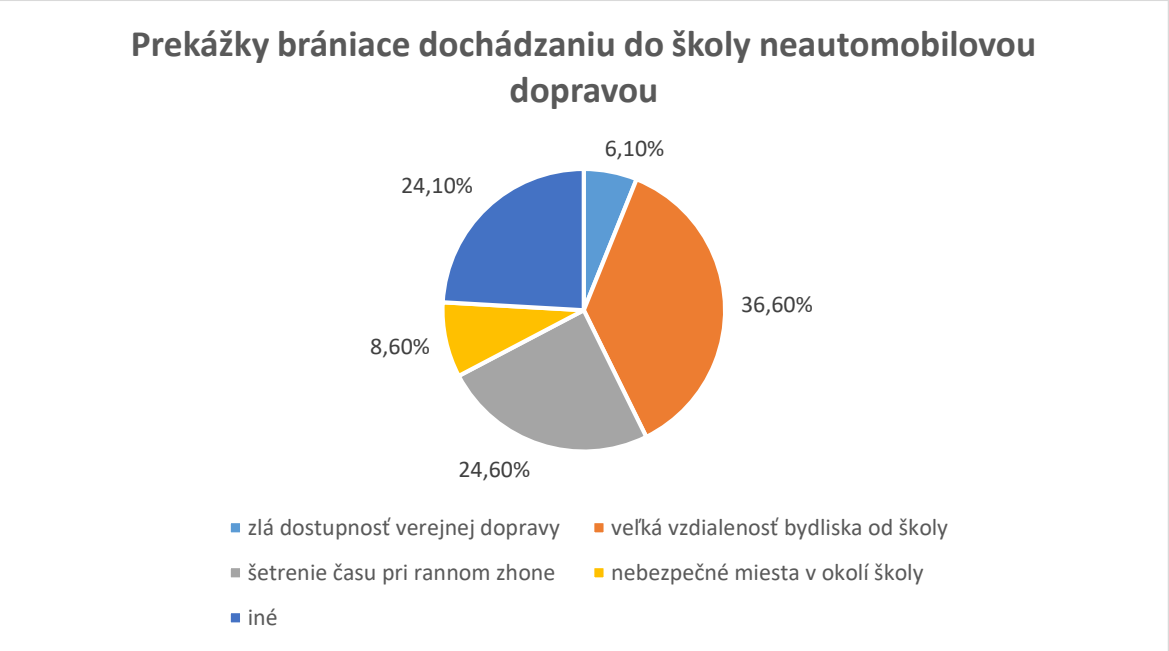

Obr. 3: *Prekážky brániace dochádzaniu do školy neautomobilovou dopravou podľa žiakov ZŠ Trojka.*

Dňa **12. mája 2026** prebehol **Mapovací deň okolia škôl** so žiakmi oboch škôl (vybrané triedy z rôznych ročníkov, spolu cca 150 žiakov), počas ktorého sme mapovali školské okolie, a to s cieľom identifikovať rizikové body brániace v dochádzaní do školy pešo alebo na bicykli (napr. chodníky v nevyhovujúcom stave, nebezpečné priechody pre chodcov a pod.).

Mapovací deň okolia škôl bol organizovaný v súvislosti s realizáciou kampane Do školy po vlastných. Cieľom mapovacieho dňa bolo sledovanie dopravného správania v okolí škôl a jeho vplyvu na kvalitu ovzdušia; a zároveň identifikácia kritických bodov či kolíznych situácií, ktoré sú súčasťou každodenného dochádzania do a zo školy.

Deň začal meraním prachových častíc ručným senzorom, súbežne s ktorým bolo realizované štatistické sčítavanie motorových vozidiel (Obr. 4), ktoré pred školou odstavili, vyložili deti a vo väčšine prípadov nechali „bežať" motor na voľnobeh (**92 %**). Najvyššie koncentrácie počas ranného merania boli namerané v čase 7:21 – 7:39, ale najmä pred koncom merania (7:59). Časová súvislosť naznačuje možný vplyv intenzívnej automobilovej dopravy a voľnobehu vozidiel na krátkodobé zvýšenie koncentrácií prachových častíc. Výsledky merania znázorňuje nasledovný graf (Obr. 5). Následne prebehla spoločná diskusia so žiakmi oboch škôl, predstavenie kampane Do školy po vlastných, na ktoré už nadviazalo mapovanie školského okolia.

Obr. 4: *Meranie prachových častíc ručným senzorom a štatistické sčítavanie áut.*

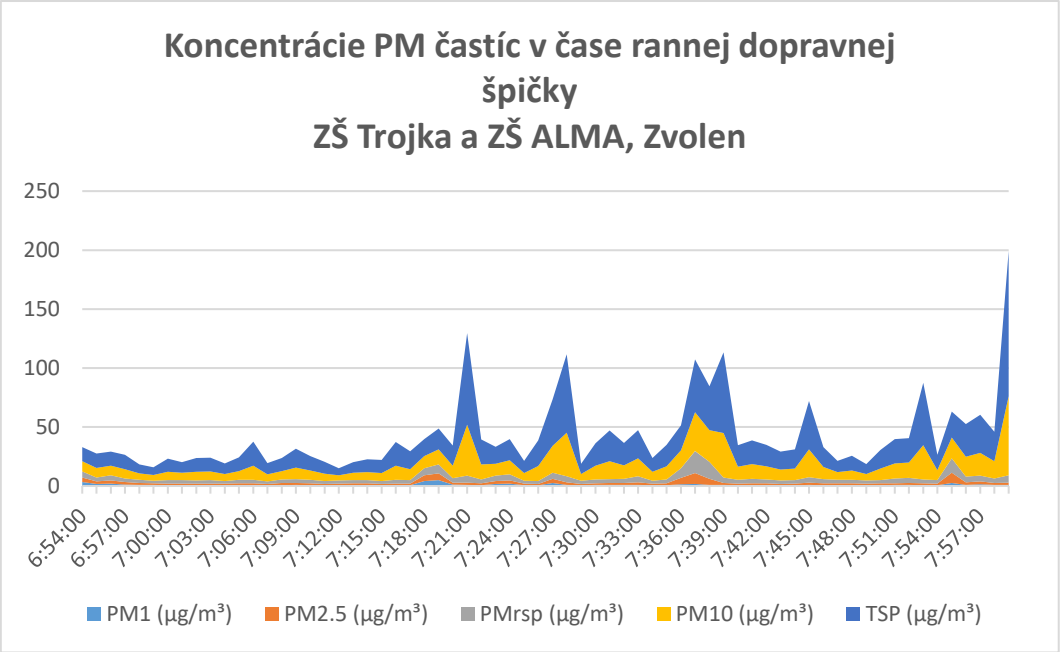

Obr. 5: *Výsledky merania prachových častíc v čase rannej dopravnej špičky.*

V rámci mapovania (Obr. 6) bola každá trieda (konkrétny ročník) rozdelená na tri menšie skupiny. Pred každým mapovaním okolia sme si vopred určili smery a okruhy, ktoré bude daná skupina analyzovať. Následne žiaci určovali problémové body (vyznačovaním priamo na cesty či chodníky, šípkami a zaznačovaním do mapy okolia školy), ktoré im bránia v dochádzaní do školy neautomobilovou dopravou. Spoločne sme si všímali nerovnosti na chodníkoch, neprehľadné križovatky, chýbajúce priechody pre chodcov a pod. O zistených negatívach sme následne spoločne diskutovali a snažili sa navrhnúť realizáciu vhodných opatrení, ktoré by prispeli k bezpečnejšiemu dochádzaniu žiakov do školy a **k upokojeniu dopravy na sídlisku Jilemnického**.

Obr. 6: *Mapovanie okolia škôl v meste Zvolen.*

Zistenia z terénneho mapovania bolo dôležité premietnuť do spoločnej školskej mapy. Úvodnej diskusii sa ešte koncom ŠR 2025/2026 zúčastnili vybraní žiaci, ktorí diskutovali o všetkých identifikovaných kritických bodoch a možnostiach návrhov vhodných opatrení. Následne prebehla **tvorba pocitovej mapy, ktorá vyhodnocuje všetky rizikové body** v nasledovných kategóriách: chodníky, priechody pre chodcov, cesty, križovatky, parkovanie áut, verejný priestor, cyklochodníky, iné (Obr. 8 – Obr. 15).

Špecificky možno vnímať trasu dochádzania žiakov z lokality „Unionka“:

- Významná skupina žiakov a žiačok ZŠ ALMA dochádza do školy z lokality Unionka, a to pešo, v sprievode rodičov autom alebo verejnou dopravou. Pešia trasa z tejto lokality však naráža na viaceré bezpečnostné nedostatky. Chýba tu chodník a priechod pre chodcov v priestore pred rampami parkoviska SAD Zvolen. Problematický je aj podchod, ktorý je podľa podnetov z mapovania znečistený, nedostatočne osvetlený a u detí vzbudzuje pocit strachu.
- Žiaci a žiačky upozornili aj na sťažené podmienky pre dochádzanie na bicykli či kolobežke. Za významný problém považujú vysokú rýchlosť nákladných vozidiel pohybujúcich sa popri betónovom plote, v blízkosti trasy, ktorú obyvatelia Unionky denne využívajú pri ceste medzi domovom a mestom.
- Zabezpečenie bezpečnej a súvislej komunikačnej trasy z Unionky do školy by mohlo zlepšiť podmienky pre peších aj cyklistov, zvýšiť pocit bezpečia detí a podporiť využívanie udržateľných foriem dopravy namiesto individuálnej automobilovej dopravy.

Pocitová mapa

Vytvorená **pocitová mapa obsahuje 65 bodov**, ktoré boli žiakmi vyhodnotené ako rizikové v súvislosti s bezpečným dochádzaním do školy.

Vytvorená mapa s identifikovanými rizikovými bodmi (Obr. 7) neslúži len pre informovanie detí a ich rodičov, ale tieto informácie budú ďalej prezentované pred zástupcami školy, samosprávy, dopravnej a mestskej polície[2]. Získané poznatky môžu slúžiť ako podklad pre spracovanie dopravnej alebo architektonickej štúdie pre samosprávu. Upozornenia na nebezpečné miesta môžu byť užitočnými prostriedkami na podporu bezpečného cestovania.

Realizácia aktivity prispieva k podpore nezávislosti detí pri ich ceste do školy, nakoľko podporuje ich schopnosti v oblasti bezpečného pohybu v rôznych dopravných situáciách.

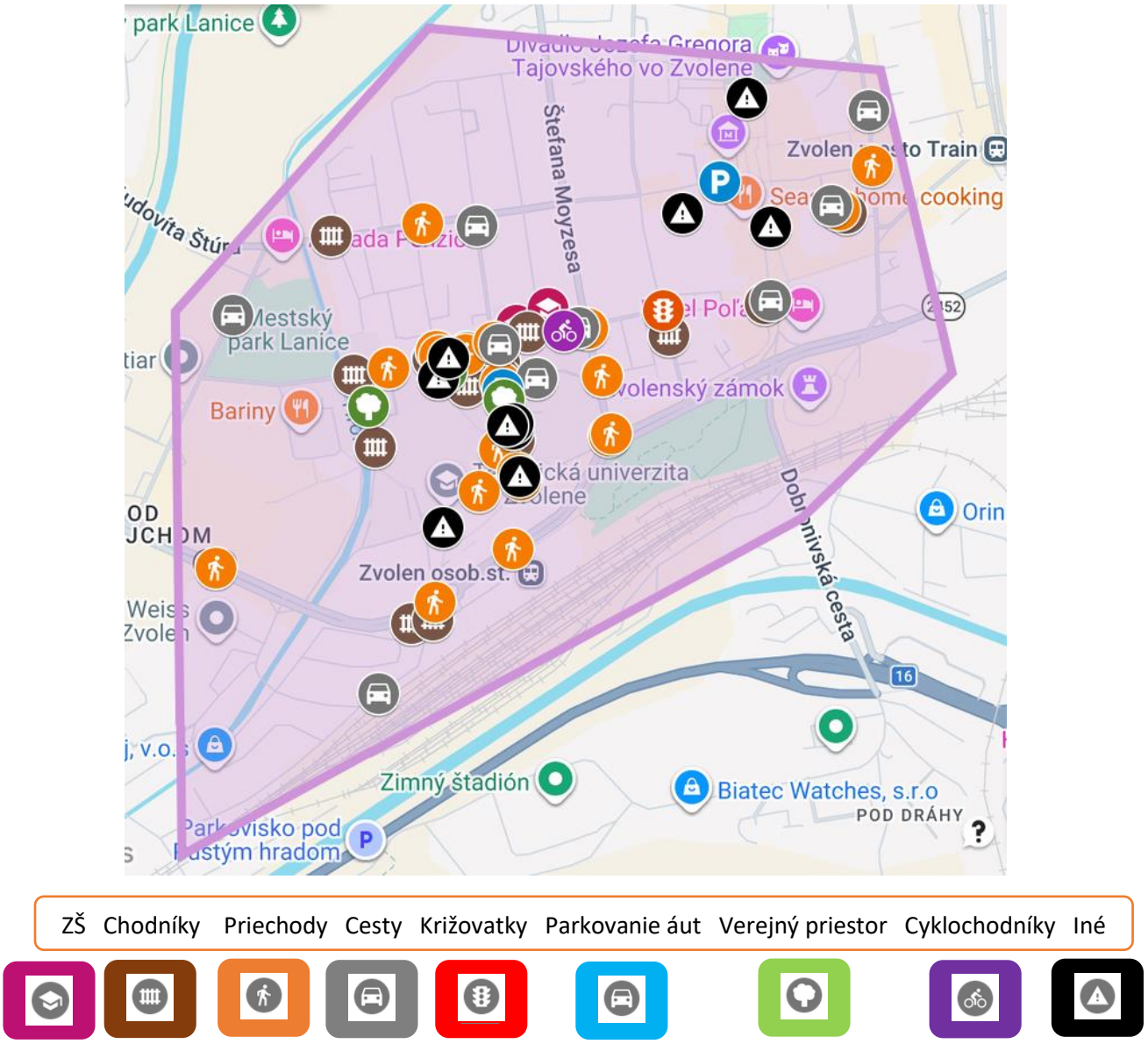

Obr. 7: *Pocitová mapa ZŠ Petra Jilemnického a ZŠ ALMA vo Zvolene.*

[2] Prezentácia výsledkov aktivity DŠPV prebehla dňa 23. septembra 2026 na pôde MsÚ vo Zvolene.

CHODNÍKY

V kategórii chodníky bolo sumárne identifikovaných **16 kritických bodov**, ktoré žiaci považovali za problémové v súvislosti s využívaním pešej či cyklistickej dopravy do školy. Spravidla sa jednalo o chýbajúce chodníky a chodníky v nevyhovujúcom stave, ktorých povrch bol značne rozbitý, vyznačoval sa výtlkmi či nerovnosťami. Ich lokalizáciu a konkrétny popis znázorňuje nasledovná mapa a tabuľka bodov.

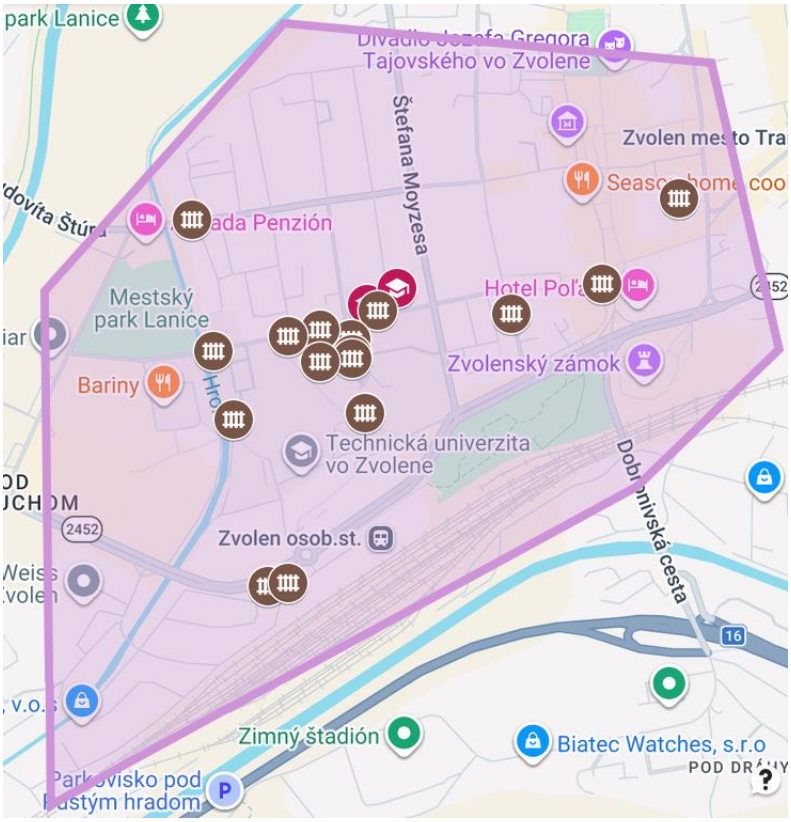

Chodníky

Nájsť v tabuľke 1–16 z celkového počtu 16

	názov	popis
1	Bod 1	nerovný chodník
2	Bod 2	viacúrovňový chodník, nerovnosti
3	Bod 3	rozbitý asfaltový povrch predškolského okolia
4	Bod 4	rozbitý chodník
5	Bod 5	nerovný chodník
6	Bod 7	úzky chodník
7	Bod 8	rozbitý chodník - mláky (v zime voda zamŕza)
8	Bod 9	nerovnomerný chodník, hrbole
9	Bod 10	úzky chodník
10	Bod 11	rozbitý chodník
11	Bod 12	rozbitý chodník popri Hrone, veľké nerovnosti a hrbole
12	Bod 13	rozbitý chodník
13	Bod 14	chýbajúci chodník
14	Bod 15	chýbajúci chodník
15	Bod 15	chýbajúci chodník
16	Bod 16	rozbitý chodník

Add row

Obr. 8: *Identifikované kritické body v kategórii chodníky.*

PRIECHODY PRE CHODCOV

V kategórii priechody pre chodcov bolo sumárne identifikovaných **23 kritických bodov**, ktoré žiaci považovali za problémové v súvislosti s využívaním pešej či cyklistickej dopravy do školy. Mapovaním bolo zistené, že na viacerých križovatkách priechody chýbali. Na miestach existujúcich priechodov však bola zistená ich zlá viditeľnosť a nezabezpečená bezbariérovosť (chýbajúce znížené obrubníky). Ich lokalizáciu a konkrétny popis znázorňuje nasledovná mapa a tabuľka bodov.

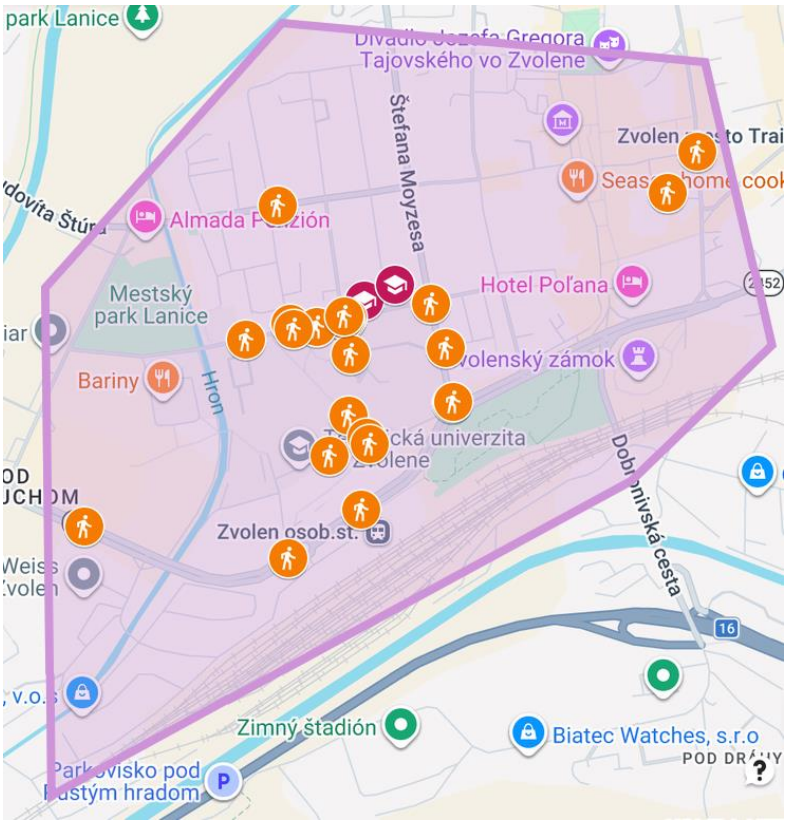

Priechody

Nájsť v tabuľke 1 – 23 z celkového počtu 23

	názov	popis
1	Bod 1	rozbitý priechod
2	Bod 2	chýbajúci znížený obrubník
3	Bod 3	rozbitý priechod
4	Bod 4	chýbajúci priechod
5	Bod 5	chýbajúci priechod
6	Bod 6	chýbajúci znížený obrubník
7	Bod 7	nerovnosti na priechode
8	Bod 8	nerovnosti na priechode
9	Bod 9	chýbajúce priechody
10	Bod 10	chýbajúci priechod
11	Bod 11	chýbajúci priechod
12	Bod 12	chýbajúci priechod
13	Bod 13	chýbajúci priechod
14	Bod 14	vyblednutý priechod
15	Bod 15	chýbajúci priechod
16	Bod 16	chýbajúci priechod
17	Bod 17	chýbajúci priechod
18	Bod 18	chýbajúci znížený obrubník
19	Bod 19	chýbajúci priechod
20	Bod 20	chýbajúci priechod
21	Bod 21	chýbajúci priechod
22	Bod 22	chýbajúci priechod
	Bod 23	chýbajúci priechod

Add row

Obr. 9: *Identifikované kritické body v kategórii priechody pre chodcov.*

CESTY

V kategórii cesty bolo sumárne identifikovaných **9 kritických bodov**, ktoré žiaci považovali za problémové. Viacero z mapovaných ciest sa vyznačovalo rozbitým povrchom vozovky či výtlkmi. Na vybraných lokalitách žiaci identifikovali aj chýbajúce dopravné značky, ktoré by nielen zvýšili bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, ale aj prispeli k lepšej orientácii účastníkov cestnej premávky a zníženiu rizika kolíznych situácií. Lokalizáciu a konkrétny popis identifikovaných bodov znázorňuje nasledovná mapa a tabuľka bodov.

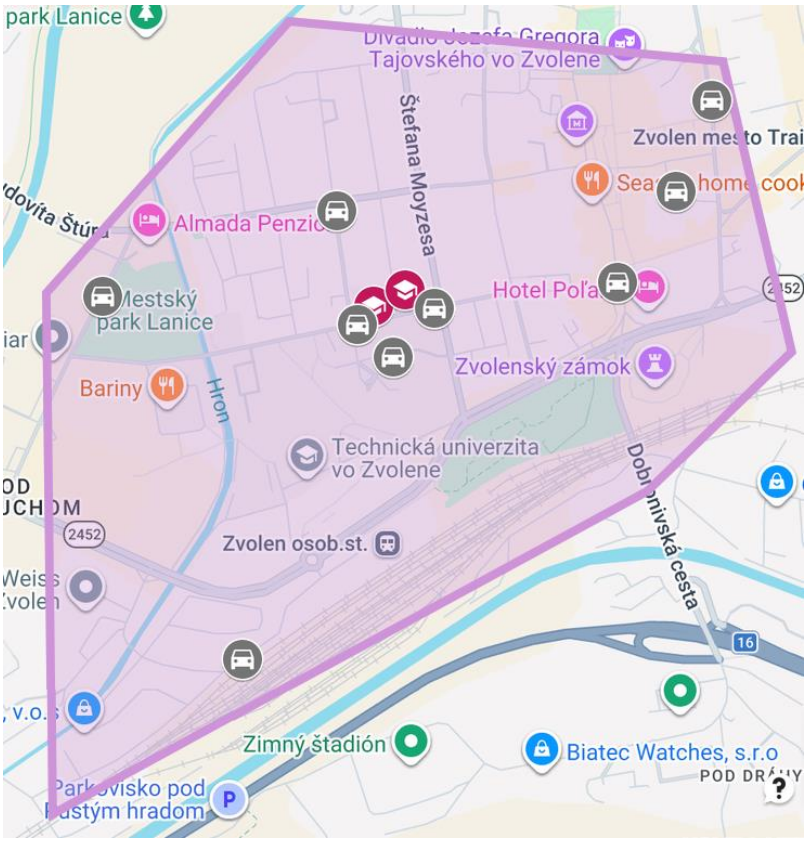

Cesty

Nájsť v tabuľke 1–9 z celkového počtu 9

	názov	popis
1	Bod 1	rozbitá cesta
2	Bod 2	nerovnosti na ceste
3	Bod 3	rozbitý povrch vozovky
4	Bod 4	rozbitá cesta
5	Bod 5	chýbajúca dopravná značka "Školská zóna"
6	Bod 6	chýbajúca dopravná značka "Školská zóna"
7	Bod 7	málo viditeľné dopravné značenie
8	Bod 8	rozbitý povrch vozovky, nerovnosti
9	Bod 9	chýbajúce MHD zastávky v okolí parku

Add row

Obr. 10: *Identifikované kritické body v kategórii cesty.*

KRIŽOVATKY

V kategórii križovatky bol identifikovaný najmä **1 kritický bod**, ktorý žiaci považovali za problémový v súvislosti s využívaním pešej či cyklistickej dopravy do školy. Kritickým bodom (nasledovná mapa a tabuľka bodov) bol chýbajúci semafor na križovatke ulíc Študentská a Milana Rastislava Štefánika.

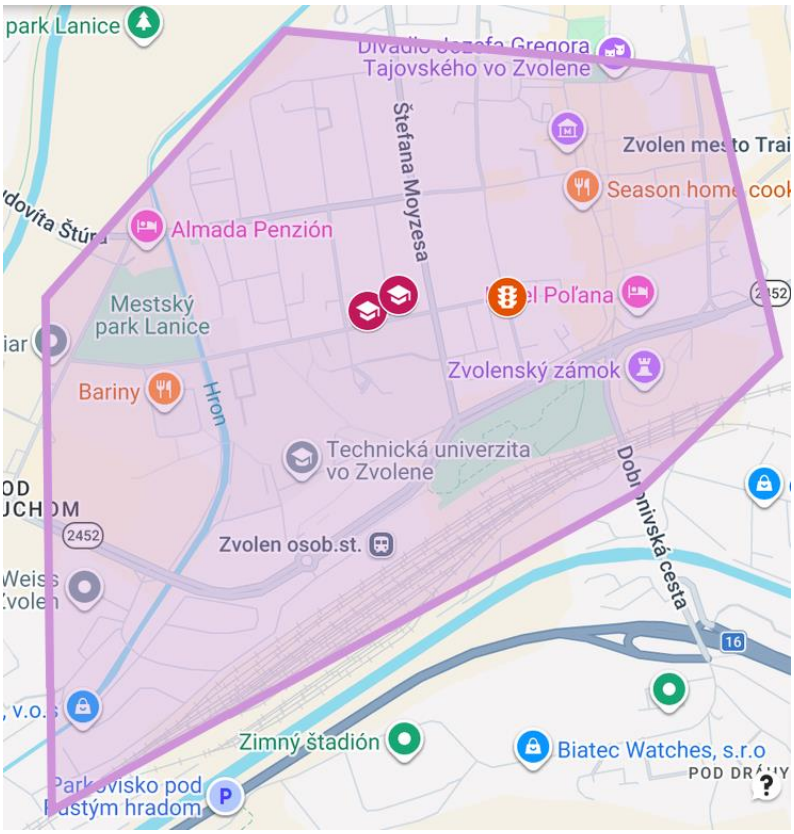

Križovatky

Nájsť v tabuľke

1–1 z celkového počtu 1

	názov	popis
1	Bod 1	chýbajúci semafór

Add row

Obr. 11: *Identifikovaný kritický bod v kategórii križovatky.*

PARKOVANIE ÁUT

V kategórii parkovanie áut boli identifikované **2 kritické body** (nasledovná mapa a tabuľka bodov) poukazujúce na problém parkujúcich áut na chodníku, ktoré bránia bezpečnému pohybu chodcov, najmä školákov dochádzajúcich do školy, a nútia ich vstupovať do vozovky.

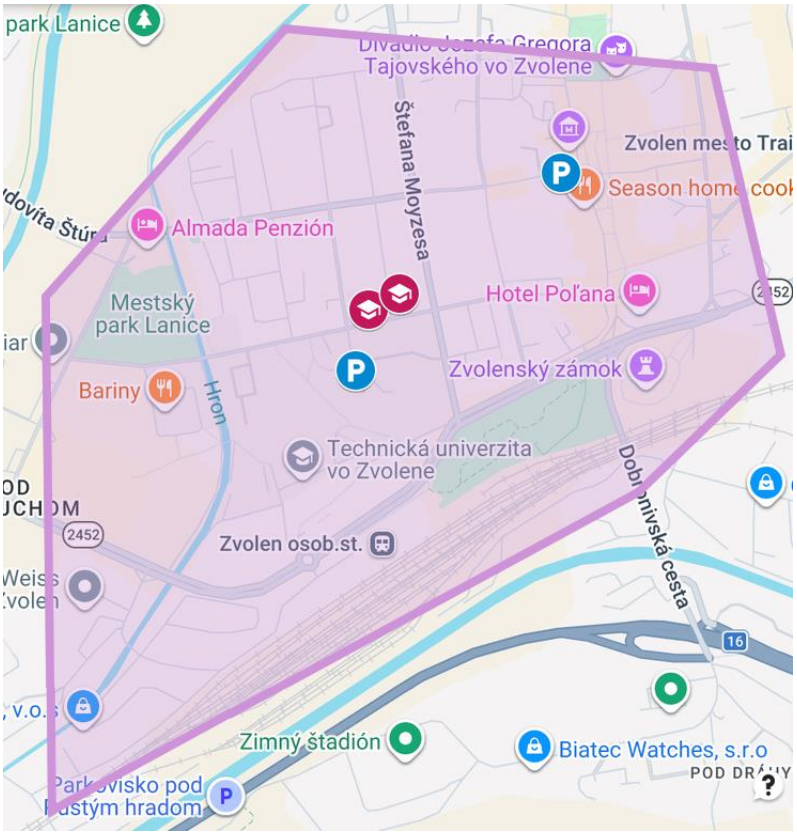

Parkovanie áut

Nájsť v tabuľke

1–2 z celkového počtu 2

	názov	popis
1	Bod 1	autá parkujúce na chodníku
2	Bod 2	autá parkujúce na chodníku

Add row

Obr. 12: *Identifikované kritické body v kategórii parkovanie áut.*

VEREJNÝ PRIESTOR

V kategórii verejný priestor boli sumárne identifikované **3 kritické body**. Nevábne prostredie nemá priamy vplyv na bezpečné dochádzanie do školy, môže však podporiť a motivovať pri výbere iného dopravného prostriedku ako auta. Lokalizáciu a konkrétny popis identifikovaných bodov znázorňuje nasledovná mapa a tabuľka bodov.

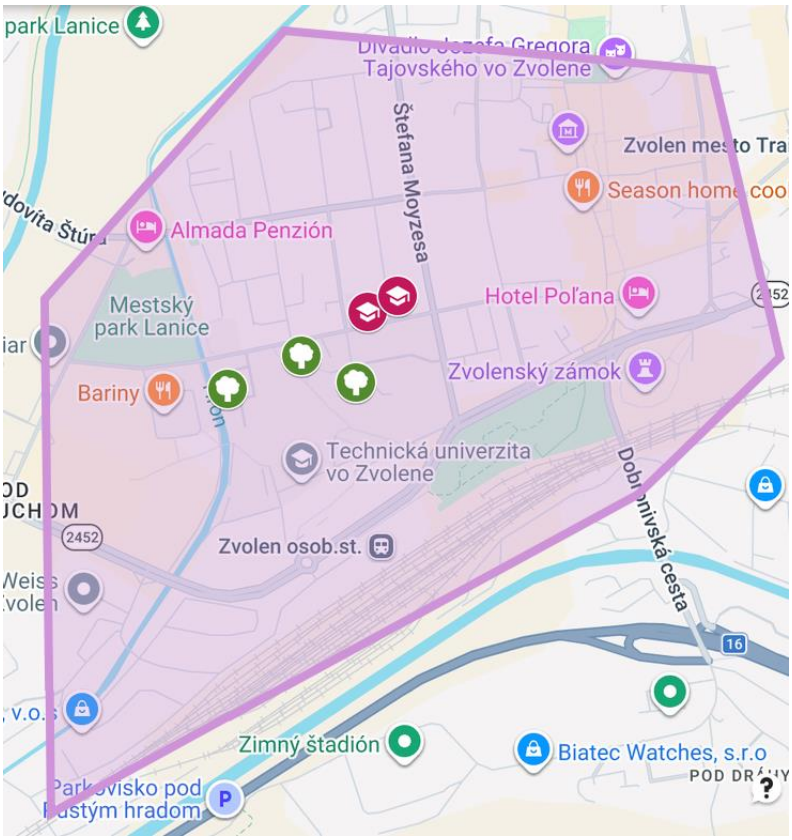

Verejný priestor

Nájsť v tabuľke

1–3 z celkového počtu 3

	názov	popis
1	Bod 1	neupravené okolie chodníkov, zarastajúce kríky, obmedzenie chôdze po chodníku
2	Bod 2	nevábne a neupravené verejné priestranstvo parku
3	Bod 3	neudržiavaný a neupravený verejný priestor

Add row

Obr. 13: *Identifikované kritické body v kategórii verejný priestor.*

CYKLOCHODNÍKY

V kategórii cyklochodníky bol identifikovaný najmä **1 kritický bod** (nasledovná mapa a tabuľka), ktorý žiaci považovali za problémový v súvislosti s využívaním cyklistickej dopravy do školy. Tento bod vo všeobecnosti poukazuje na chýbajúce cyklotrasy v celom okolí školy, ktoré by podporili udržateľný spôsob dochádzania do školy.

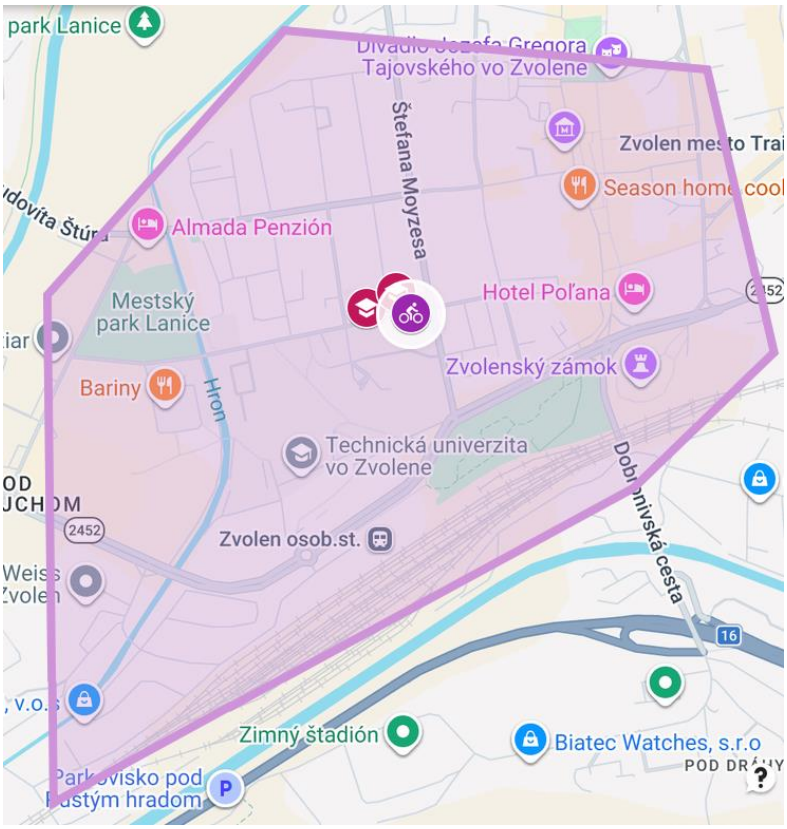

Cyklochodníky

Nájsť v tabuľke

1–1 z celkového počtu 1

	názov	popis
1	Bod 1	chýbajúce cyklotrasy v celom okolí škôl

Add row

Obr. 14: *Identifikovaný kritický bod v kategórii cyklochodníky.*

INÉ

V kategórii iné bolo sumárne identifikovaných **10 kritických bodov**, ktoré žiaci považovali za problémové v súvislosti s využívaním pešej či cyklistickej dopravy do školy. Išlo najmä o identifikované body, ktoré znižujú bezpečnosť dochádzania do školy neautomobilovou dopravou, ako napr. chýbajúce osvetlenie, nebezpečný a neudržiavaný podchod v blízkosti autobusovej stanice či zvýšený výskyt bezdomovcov v parku v blízkosti školy, čo žiaci považujú za málo bezpečné pri individuálnom dochádzaní do školy. Lokalizáciu a konkrétny popis identifikovaných bodov znázorňuje nasledovná mapa a tabuľka bodov.

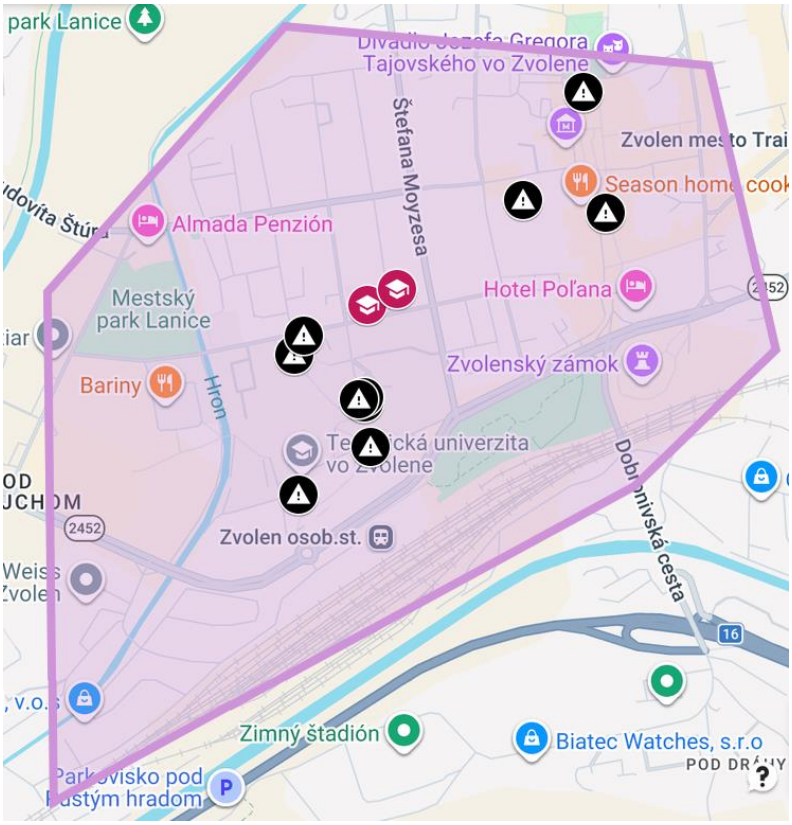

Iné

Nájsť v tabuľke 1–10 z celkového počtu 10

	názov	popis
1	Bod 1	nebezpečný podchod: nebezpečné predmety, bezdomovci, odpad
2	Bod 2	bezdomovci v parku
3	Bod 3	chýbajúce smetné koše
4	Bod 4	briežok - vstup do parku - chýba protišmykový povrch
5	Bod 5	nebezpečné schody smerom ku podchodu
6	Bod 6	chýbajúce osvetlenie okolia
7	Bod 7	nebezpečné schody
8	Bod 8	rozbité, nebezpečné schody z autobusovej stanici
9	Bod 9	platené wc na námestí
10	Bod 10	chýbajúci poklop

Add row

Obr. 15: *Identifikované kritické body v kategórii iné.*

Navrhované opatrenia

Čo by prispelo k bezpečnejšiemu dochádzaniu žiakov do školy a k upokojeniu dopravy v okolí základných škôl?

Tieto otázky sme sa snažili zodpovedať prostredníctvom navrhnutia vhodných opatrení, ktorých realizáciou by sme docielili naplnenie cieľa realizovanej aktivity (eliminácia rizikových bodov v okolí školy, zvýšenie bezpečnosti pri dochádzaní do školy a následná podpora udržateľných foriem dopravy).

Všeobecné opatrenia možno zhrnúť, v zmysle stanovených kategórií, do nasledovných bodov:

CHODNÍKY

- **Oprava rozbitých chodníkov, oprava výtlkov a terénnych nerovností**
- **Vybudovanie chýbajúcich chodníkov**
- **Údržba znečistených chodníkov**
- **Doplnenie chýbajúcich častí v rámci existujúcich chodníkov**

Realizácia navrhovaných opatrení by zvýšila bezpečnosť dochádzania žiakov do školy prostredníctvom intenzívnejšieho využívania pešej prepravy.

PRIECHODY PRE CHODCOV

- **Oprava rozbitých častí existujúcich priechodov**
- **Zníženie obrubníkov z chodníka na priechod (vytvorenie plynulého prechodu)**
- **Zviditeľnenie priechodov – nový náter (protišmykový) vyblednutých priechodov**
- **Doplnenie chýbajúcich priechodov na frekventovaných trasách v okolí školy**

Najbezpečnejšími miestami na prechádzanie cez cestu sú priechody pre chodcov. Vyblednuté priechody pre chodcov sa však stávajú veľmi nebezpečnými, nakoľko sú málo viditeľné, resp. neviditeľné. Intenzita rizika, že chodec nebude videný, narastá najmä v ranných a večerných hodinách, počas hustej hmly či dažďa. Z tohto dôvodu je nevyhnutné klásť dôraz na bezpečné a viditeľné priechody pre chodcov a ich doplnenie na miestach, kde chýbajú, aby sa zvýšila bezpečnosť dochádzania do školy využívaním pešej chôdze či cyklistickej dopravy.

CESTY

- **Oprava rozbitého povrchu ciest**
- **Doplnenie chýbajúcich dopravných značiek**
- **Vybudovanie „kiss & ride“ parkovacích miest**
- **Doplnenie chýbajúcich MHD zastávok v okolí Mestského parku Lanice**
- **Zmena organizácie dopravy – najmä v čase rannej, prípadne aj poobednej špičky**
- **Inštalácia spomaľovacích prvkov**
- **Realizovanie cestnej údržby (letnej aj zimnej)**

Upokojeniu dopravy by pomohla najmä zmena organizácie dopravy, a to predovšetkým v čase rannej, prípadne aj poobednej špičky (odklonenie dopravy z jednosmernej ulice Petra Jilemnického na vedľajšiu ulicu Janka Kráľa, ktorá je širšia a obojsmerná), upravenie maximálnej povolenej rýchlosti či inštalácia spomaľovacích prvkov na zabezpečenie dodržiavania tejto rýchlosti. Jedným z návrhov je aj využitie ulice Ľudovíta Štúra (oproti školám, pred študentským domovom) na vytvorenie záchytných „kiss & ride" parkovacích miest s vyhradeným časom na zastavenie (v časovom intervale 7:00 – 8:00). Vhodným sa tiež javí úprava rozbitých povrchov cestných komunikácií v širšom okolí školy. V súvislosti so zabezpečením lepšej kvality ovzdušia v školskom okolí je prínosná aktívna realizácia cestnej údržby.

KRIŽOVATKY

- **Doplnenie chýbajúcej svetelnej signalizácie (semafor) na kritických križovatkách a na miestach priechodov pre chodcov na vyťažených cestných komunikáciách**

Inštaláciou chýbajúcej svetelnej signalizácie sa docieli zvýšenie bezpečnosti pri prechádzaní cez cestné komunikácie na kritických križovatkách.

PARKOVANIE ÁUT

- **Vybudovanie záchytných parkovísk a vhodných parkovacích miest, aby sa predišlo nevhodnému parkovaniu, ktoré bráni vo výhľade (napr. pri prechode na druhú stranu)**
- **Vytvorenie tzv. kiss & ride zóny v dostatočnej a bezpečnej vzdialenosti od školy**

Realizácia navrhovaného opatrenia zvýši úroveň bezpečnosti pri dochádzaní do a zo školy.

VEREJNÝ PRIESTOR

- **Realizácia údržby verejného priestoru**
- **Doplnenie prvkov zelenej infraštruktúry**
- **Efektívne využitie verejného priestoru v okolí školy (napr. park, kvetinové záhony, fontána, hmyzie hotely, zručnostné ihrisko, multifunkčné ihrisko a pod.)**
- **Organizácia spoločného „školského čistenia" okolia školy, napr. v intervale 4x ročne**
- **Pravidelná starostlivosť o kríky (orezávanie) v blízkosti priechodov pre chodcov, ktoré bránia menším deťom vo výhľade pri prechádzaní**

Verejný priestor vo všeobecnosti dokáže zatraktívniť dochádzanie do a zo školy. Po dosiahnutí potrebnej úrovne bezpečnosti pre účely udržateľných spôsobov dochádzania do školy sa každý žiak, ako účastník cestnej premávky, môže zamerať na verejný priestor okolia školy. Prínosným môže byť doplnenie prvkov verejnej zelene či efektívne využitie verejného priestoru v okolí škôl. Pravidelne organizovanou spoločnou starostlivosťou o verejný priestor v okolí škôl môže každý zo žiakov prispievať k zelenšiemu a využiteľnejšiemu prostrediu okolia.

CYKLOCHODNÍKY

- **Vybudovanie cyklotrás v okolí školy a podpora cyklodopravy**

Realizáciou navrhovaných opatrení vzniknú pre žiakov optimálne podmienky pre využívanie cyklodopravy do a zo školy.

INÉ

- **Odstránenie odpadu – inštalácia smetných košov na frekventovaných trasách**
- **Výmena vyblednutých dopravných značiek**
- **Zabezpečenie bezpečného prostredia z pohľadu prítomnosti bezdomovcov v okolí školy – policajné hliadky**
- **Zatraktívnenie neudržiavaného podchodu**
- **Doplnenie chýbajúceho osvetlenia na frekventovaných trasách**
- **Oprava rozbitých a nebezpečných schodov na frekventovaných trasách využívaných na dochádzanie do a zo školy (smer z autobusovej stanice)**
- **Úprava grafikonu prímestskej dopravy tak, aby bol zaistený pravidelný spoj pred aj po vyučovaní**
- **Realizácia „pešibusu“ z odstavných parkovísk, autobusových zastávok, kiss & ride zóny – v spolupráci s rodičmi**

Realizácia uvedených opatrení môže pomôcť dosiahnuť bezpečné prostredie pri dochádzaní žiakov do a zo školy.

Závery

Aktivita „**Do školy po vlastných**“, realizovaná v spolupráci so Základnou školou Petra Jilemnického (Trojka), Základnou školou ALMA a mestom Zvolen, bola zameraná na zistenie, čo žiakom bráni v bezpečnom dochádzaní do školy pešo, na bicykli alebo verejnou dopravou. Súčasťou aktivity bolo mapovanie územia v okolí škôl, dotazníkové zisťovanie medzi žiakmi, terénne pozorovanie dopravy a vyhodnotenie kritických miest z pohľadu bezpečnosti, dopravy a podmienok pre udržateľnú mobilitu.

Výsledky ukázali, že **prostredie v okolí škôl v súčasnosti nie je pre všetkých žiakov dostatočne bezpečné a komfortné na samostatný pohyb.** Najvýraznejším problémom je ranná dopravná situácia v okolí škôl, najmä na ulici Petra Jilemnického a ulici Študentská. V čase príchodu žiakov do školy dochádza ku koncentrácii áut, zastavovaniu vozidiel v blízkosti priechodov, nerešpektovaniu existujúcej organizácie dopravy a vzniku situácií, ktoré znižujú bezpečnosť chodcov. Problematická je aj trasa (najmä pešia) dochádzania žiakov z lokality „Unionka“.

Počas mapovania bolo v sledovanom území identifikovaných **65 kritických bodov**. Najväčšiu skupinu tvorili problémy súvisiace s **priechodmi pre chodcov (23 bodov) a chodníkmi (16 bodov).** Ďalšie nedostatky sa týkali komunikácií, parkovania, verejného priestoru, križovatiek, cyklistickej infraštruktúry, osvetlenia a ďalších prvkov, ktoré ovplyvňujú bezpečný pohyb detí. Zistenia tak ukazujú, že nejde o jeden izolovaný problém, ale o **súbor menších aj väčších nedostatkov, ktoré sa v území navzájom kombinujú.**

Dôležitým zistením je tiež skutočnosť, že **žiaci majú o pešiu a cyklistickú dopravu záujem**, no ich rozhodovanie ovplyvňuje pocit bezpečnosti, kvalita chodníkov a priechodov, dopravná situácia, dostupnosť verejnej dopravy a vzdialenosť od školy. Výsledky dotazníkov zároveň ukázali rozdiely medzi školami v spôsobe dochádzania – na ZŠ Trojka sa častejšie využíva automobilová doprava, zatiaľ čo na ZŠ ALMA verejná doprava. Tieto rozdiely je potrebné zohľadniť aj pri plánovaní ďalších opatrení.

Aktivita zároveň poukázala na **súvis medzi dopravou v okolí škôl a kvalitou ovzdušia.** Počas terénneho mapovania bolo zaznamenané, že až **92 % vozidiel**, ktoré zastavili pri školách za účelom vysadenia detí, ponechalo motor v chode. Najvyššie koncentrácie sledovaných častíc boli zaznamenané v čase, keď je v okolí škôl najväčšia dopravná záťaž.

Zistenia z aktivity potvrdzujú, že **zlepšenie podmienok pre dochádzanie detí do školy nie je len otázkou dopravy, ale zároveň otázkou bezpečnosti, verejného priestoru, kvality ovzdušia a kvality života v meste.** Pozitívnu zmenu pritom nemusia priniesť iba veľké stavebné investície. Časť problémov je možné riešiť aj jednoduchšími opatreniami, napríklad úpravou priechodov, odstránením prekážok na chodníkoch, lepším dopravným značením, organizáciou ranného zastavovania vozidiel, zvýšením kontroly dodržiavania pravidiel alebo podporou pešieho dochádzania.

Aktivita preto prináša mestu **konkrétny obraz o tom, kde a prečo sa deti pri ceste do školy necítia bezpečne a aké prekážky im bránia využívať udržateľnejšie formy dopravy.** Identifikovaných 65 kritických bodov spolu s podnetmi žiakov a výsledkami terénneho pozorovania môžu slúžiť ako podklad pre ďalšie rozhodovanie mesta, plánovanie dopravných

a stavebných úprav a komunikáciu medzi mestom, školami, rodičmi a ďalšími zainteresovanými subjektmi.

Hlavným záverom aktivity je, že **ak chceme, aby deti mohli do školy chodiť samostatne, bezpečne a po vlastných, nestačí ich k tomu iba motivovať. Je potrebné vytvoriť také podmienky, aby bola pešia, cyklistická a verejná doprava reálnou a bezpečnou alternatívou k individuálnej automobilovej doprave.** Práve odstránenie najvýraznejších kritických miest a postupné zlepšovanie podmienok v okolí škôl môže byť prvým krokom k bezpečnejšiemu a udržateľnejšiemu dopravnému prostrediu vo Zvolene.

Výsledky predmetnej aktivity Do školy po vlastných na Základnej škole Petra Jilemnického (Trojka) a Základnej škole ALMA vo Zvolene budú prezentované dňa 20. októbra 2026 v Banskej Bystrici, počas Odborného seminára zameraného na tému udržateľnej mobility, ktorý bude súčasne spojený so Slávnostným vyhodnotením kampane ETM 2026.